

Norsk Vanns innspill til:**Innst. 144 S (2025-2026) Innstilling til Stortinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Dokument 8:24 S (2025-2026)**

Norsk Vann har med interesse lest kommunal- og forvaltningskomiteens innstilling til Stortingets behandling av representantforslaget den 13. mars. Vi ønsker å knytte noen innspill og kommentarer til de ulike mindretallsforslagene og flertallets innstilling i saken.

Forslag fra mindretall*Forslag 1 fra Arbeiderpartiet*

Stortinget ber regjeringen, ved implementeringen av EUs reviderte avløpsdirektiv, sørge for at norske interesser ivaretas på en best mulig måte, og at implementeringen gjøres på en måte som er best mulig tilpasset norske forhold.

Dette forslaget er etter vår oppfatning i tråd med vårt tidligere høringssvar i komiteens behandling, og vil generelt ivareta ønske om at direktivet tilpasses norske forhold. Det er imidlertid lite konkret på hva som menes med å ivareta norske interesser og tilpasse norske forhold. Er det for eksempel kun å be om utsatte frister for kommunene for å oppfylle direktivets krav og at man skal vurdere definisjon av tettbebyggelse ved implementering, eller annet?

Forslag 2 fra Fremskrittspartiet, Høyre og Miljøpartiet De Grønne

Stortinget ber regjeringen sikre at norske miljøforhold, topografi og samfunnsøkonomiske realiteter hensyntas og legges til grunn ved utarbeidelsen av kost-/nyttevurderinger når EUs reviderte avløpsdirektiv implementeres i Norge.

Norsk Vann støtter i utgangspunktet dette forslaget, men mener det i stedet for «kost/nyttevurderinger *når* EUs reviderte» bør stå «kost/nyttevurderingen **før** EUs reviderte». Slike kost/nyttevurderinger må gjøres tidlig i prosessen, og før lov- og forskriftsendringer sendes ut på høring. Det vil være viktig å ha dette til grunn i EØS-forhandlingene og som grunnlag for valg som gjøres ved implementering.

Forslag 3 fra Fremskrittspartiet, Høyre og Miljøpartiet De Grønne

Stortinget ber regjeringen sikre at beregningen av personekvivalenter (pe) ved implementeringen av EUs reviderte avløpsdirektiv skjer på en måte som er praktisk, forståelig og tilpasset norske forhold

Norsk Vann støtter dette forslaget, og mener det ikke er kontroversielt. Dette forslaget ivaretar hensynet til norske forhold, jf. forslag 1, og handler i stor grad om standarden og måten en praktiserer PE-beregninger, og handler om selve implementeringen i norsk regelverk og det norske handlingsrommet.

Forslag 4 fra Fremskrittspartiet og Høyre

Stortinget ber regjeringen sikre at Norge benytter det nasjonale handlingsrommet ved implementeringen av EUs reviderte avløpsdirektiv, slik at norske forhold ivaretas på en samfunnsøkonomisk forsvarlig måte, og at definisjonen av tettbebyggelse oppdateres i tråd med direktivets formål og veiledende kriterier, med særlig vekt på faktisk forurensningsbelastning.

Norsk Vann mener forslaget er bra. Hvis oppdatering i tråd med veiledende kriterier kan føre til at handlingsrommet innskrenkes (ref. forslag 1), anbefales det at dette strykes. Henvisning til direktivets formål vil være tilstrekkelig. Her vil man oppdatere norsk regelverk i tråd med direktivets formål, og det er viktig for å bruke det nasjonale handlingsrommet og ivareta norske forhold.

Forslag 5 fra Fremskrittspartiet og Høyre

Stortinget ber regjeringen legge til rette for en oppdatert beregningsmetode for bebyggelse som reflekterer faktisk forurensningsbelastning, og som er egnet for både små og store tettbebyggelser, slik at implementeringen av EUs reviderte avløpsdirektiv blir mest mulig treffsikker og kostnadseffektiv.

Dette forslaget er litt vanskelig å forstå. Det bør kanskje avklares om det er tettbebyggelse eller PE-beregning som menes med begrepet bebyggelse i forslaget. Norsk Vann mener dette egentlig er ivaretatt dersom forslag 3 og 4 blir vedtatt.

Forslag 6 fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne

Stortinget ber regjeringen sikre bedre regional koordinering av investeringer i avløpsrensing med mål om at investeringer i renseanlegg skjer med høyest mulig miljøstandard og lavest mulig samlet miljøfotavtrykk.

Norsk Vann mener at det bør være en statlig koordinering, i tråd med regjeringens tverrsektorielle gjennomføringsplan i Nasjonale mål for vann og helse. En slik nasjonal prioriteringsmekanisme er noe vi støtter.

Forslag 7 fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne

Stortinget ber regjeringen utrede en støtteordning for investeringer i avløpsrensing som skal være utløsende for bruk av teknologi som gir særlig god miljøeffekt og bidrar til å teste ut nye løsninger for effektiv rensing og høy grad av resirkulering av avfall fra avløpssektoren.

Norsk Vann støtter dette forslaget. Det er viktig å legge til rette for mer innovasjon, forskning og teknologiutvikling når nye krav skal implementeres, og nye anlegg skal bygges. Det er et stort behov for å teste ut hvilke løsninger som er best egnet for norske forhold. Samtidig er det i dag vanskelig å få forskningsmidler til dette arbeidet, da det ofte ikke når i opp i konkurranse med andre sektorer. Her bør program for teknologiutvikling, som Stortingets flertall reddet i budsjettvedtaket, utvides til også å gjelde avløp, og forskningsmidler øremerkes avløp.

Forslag 8 fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne

Stortinget ber regjeringen gjøre en grundig vurdering av miljøkonsekvensene av en endret definisjon av tettbebyggelse. Vurderingen skal omtale konsekvenser for vannmiljø, arealbruk, materialbruk, klimagassutslipp og andre relevante miljøeffekter, og den skal være kjent før Stortinget tar stilling til revidert avløpsdirektiv.

Norsk Vann mener forslaget fremstår som litt vanskelig å skjønne. Vi vil foreslå en endring av forslaget til:

«Stortinget ber regjeringen gjøre en vurdering av miljøkonsekvensene ved en ny definisjon av tettbebyggelse. Vurderingen skal omtale konsekvenser for vannmiljø, arealbruk, materialbruk, klimagassutslipp og andre relevante miljøeffekter, og at vurderingen skal være kjent før Stortinget tar stilling til revidert avløpsdirektiv.»

Da vil forslaget være å få en konsekvensvurdering av direktivet hvor en endret definisjon er lagt til grunn, dvs. at man tar utgangspunkt i at definisjonen av tettbebyggelse skal endres.

Komiteens tilråding og vedtak

Norsk Vann mener at det er viktig at det gjøres en konsekvensutredning av revidert avløpsdirektiv for å få et korrekt grunnlag av kostnader og nytte. Dette burde allerede vært gjennomført, slik at det kunne dannet grunnlag for hva Norge bør be om av tilpasninger under EØS-forhandlingene, og for å i neste steg kunne ta riktige valg knyttet til norsk implementering.

Romertall I

Stortinget ber regjeringen utrede hva innføringen av EUs reviderte avløpsdirektiv vil koste, og utarbeide en oversikt over CO2-utslipp som vil komme på grunn av byggingen av nye anlegg m.m., energibruk ved en innføring og hvilke distriktskonsekvenser direktivet vil føre til.

Norsk Vann mener at det her legges opp til en vanskelig utredning hvis man skal inkludere alle krav i direktivet og for alle områder i hele Norge. Vi mener det vil være hensiktsmessig å først ta stilling til definisjon av tettbebyggelse, ettersom dette er helt sentralt for hvem som vil bli omfattet. Distriktskonsekvensene vil baseres på definisjon. Dersom en liten utkantkommune må investere i mange nye renseanlegg, vil dette føre til store avgiftsøkninger og økte gebyrer for innbyggerne. For høye bokostnader vil kunne medføre fraflytting.

Romertall II

Stortinget ber regjeringen legge fram analyser over hva innføringen av EUs reviderte avløpsdirektiv vil koste samlet, og for den enkelte kommune og den enkelte husstand som vil få høyere avgifter.

Norsk Vann mener at dette også vil være en veldig krevende utredning, og veldig detaljorientert tilnærming dersom man skal beregne ned på husstands nivå. Her mener vi man kommer langt med å beregne hva dette vil koste for den enkelte kommune.

Romertall III

Stortinget ber regjeringen tydeliggjøre overfor EU at Norge har til hensikt å benytte reservasjonsretten i artikkel 102 i EØS-avtalen hvis ikke Norge innrømmes tilpasninger i, eller unntak fra, EUs reviderte avløpsdirektiv, som minst inkluderer at Norge unntas ny artikkel 6 (reduksjonen fra 2 000 og 10 000 til 1 000 pe), og at unntaket for mindre følsomme områder ikke fjernes, slik at Norges interesser ivaretas.

Norsk Vann støtter ikke denne innstillingen. Vi mener at Norge bør implementere det reviderte avløpsdirektivet, men at det tilpasses norske forhold som nevnt i enkelte kommentarer ovenfor.

Hamar, 6. mars 2026

Ragnhild Aalstad
Direktør

Elisabeth Lyngstad
Fagleder avløpsrensing

Thomas Langeland Jørgensen
Leder samfunnskontakt